

BARNEHAGENS SAMARBEID MED FORELDRE SOM IKKE BOR SAMMEN

FORELDREANSVAR

HVA ER FORELDREANSVAR?

(BARNELOVEN §30)

Foreldreansvar er den rett og plikt foreldre har til å bestemme for barnet i personlige forhold.

Personlige forhold vil si i saker som for eksempel:

- Oppdragelse av barnet
- Hvor barnet skal bo
- Navnespørsmål
- Inn- og utmelding av trossamfunn – foreninger
- Pass
- Medisinske inngrep
- Valg av type barnehage (dersom det er spesielle livssynsbarnehager)

FELLES FORELDREANSVAR

Foreldre som er gift når barnet er født, har automatisk felles foreldreansvar. Når foreldre flytter fra hverandre, vil begge fortsatt ha foreldreansvar dersom de ikke avtaler at mor eller far skal ha foreldreansvar alene. En lik avtale må være sendt til folkeregistret for å være gyldig. Hvis foreldre ikke blir enige om dette, kan de be domstolen om å avgjøre spørsmålet.

Fra 01.01.2006 fikk også samboende foreldre automatisk felles foreldreansvar. Foreldre som ikke bor sammen når barnet blir født kan avtale at de skal ha felles foreldreansvar og sende melding om dette til folkeregistret. Dette gjelder også foreldre som på grunn av tidligere regelverk ikke har felles foreldreansvar. Mer informasjon om dette finnes på www.bld.dep.no

KOSEKVENSER FOR BARNEHAGEN NÅR FORELDRENE HAR FELLES FORELDREANSVAR:

- Begge foreldre har samme rett til å delta på foreldremøter.
- Begge foreldre er valgbare til samarbeidsutvalg og lignende.
- Begge foreldrene skal inviteres til arrangementer og tilstelninger.
- Begge foreldre har rett til samme opplysninger fra barnehagen.
- Begge foreldre har rett til opplysninger om barnet og barnets forhold i barnehagen, men ikke opplysninger om den andre forelder eller barnets hjemmesituasjon.
- Samtykke fra begge foreldre ved henvisning til PPT.

FORELDREANSVAR ALENE:

Det er kun i sjeldne tilfeller at den ene forelderen har foreldreansvar alene. Det kan for eksempel være at foreldre ikke var gift eller samboende når barnet ble født (og foreldrene ikke inngikk en avtale om felles foreldreansvar). Den ene parten kan også ha foreldreansvar alene etter en skilsmisse dersom foreldrene har gjort en avtale om det. I enkelte tilfeller foreligger det en rettslig avgjørelse på at bare den ene forelderen skal ha foreldreansvar.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN NÅR BARE DEN ENE FORELDEREN HAR FORELDREANSVAR:

- Den som har foreldreansvar alene, skal gi den andre opplysninger om barnet når vedkommende ber om det.
- Den som ikke har foreldreansvar har rett til opplysninger om barnet og barnets forhold i barnehagen, men ikke opplysninger om den andre forelderen eller barnets hjemmesituasjon. Barnehagen skal ikke gi informasjon til den som ikke har foreldreansvar uten at denne ber om det.
- Barnehagen kan nekte å gi opplysninger dersom det kan være til skade for barnet. Uttrykket dekker ikke bare de situasjoner der opplysningene kan tenkes brukt direkte mot barnet, Det dekker også situasjoner der opplysningene kan tenkes brukt mot den som har foreldreansvar, der dette i neste omgang kan virke til skade for barnets situasjon. En slik nektelse kan påklages til fylkesmannen. En nektelse bør begrunnes skriftlig på grunn av klageadgang.
- Den som ikke har foreldreansvar, kan delta på foreldremøter dersom den andre forelderen gir sitt samtykke til det.
- I helt spesielle tilfeller kan Fylkesmannen bestemme at den som ikke har foreldreansvar skal miste retten til opplysninger om barnet. Dette kan skje hvis opplysningsretten er misbrukt, eller hvis foreldrene har store konflikter.

NÅR SAMBOER/ EKTEFELLE

Ny samboer/ ektefelle til den som har del i foreldreansvaret, har ikke krav på å delta i felles foreldresamtaler/ møter når den andre som har del i foreldreansvaret ikke godtar dette. Dette betyr at dersom to foreldre med felles foreldreansvar begge ønsker å møte på det samme foreldremøtet, må det legges til grunn at hver av dem kan motsette seg at det også møter en tredjeperson.

Ny samboer/ ektefelle ev andre kan delta i foreldresamtaler/ møter dersom det bare er den ene forelderen som skal ha samtale og vedkommende gir samtykke til at ny samboer/ ektefelle kan delta på møtet.

Ny samboer/ ektefelle vil ikke ha noen større rett til informasjon om barnet. Taushetsbelagte opplysninger skal behandles som hvilken som helst annen person.

FOSTERFORELDRE:

Hvis barnevernet har plassert barnet hos fosterforeldre er det disse som utøver den daglige omsorg i foreldrenes sted.

Dette vil si at barnehagen må anses å ha en melde- og opplysningsplikt til fosterforeldrene. Det er bare opplysninger om barnet som skal gis.

De biologiske foreldrene som sitter igjen med «rest-foreldreansvar» må anses som å ha rett til opplysninger fra barnehagen når de ber om det. Men her gjelder de samme begrensningene som nevnt over med hensyn til om opplysningene kan være *til skade for barnet*.

Foreldre som er fratatt foreldreansvar i medhold til Lov om barnevernstjenester §4-20 kan ikke kreve opplysninger.

DEN BARNET BOR FAST HOS

BARNELOVEN §§36 OG 37)

Den barnet bor fast hos, betyr at den foreldereren har hovedomsorg og det daglige ansvaret for barnet. Den som ikke har hovedomsorg, har samværsrett. Omfang av samværsrett kan variere.

RETTIGHETER TIL DEN BARNET BOR FAST HOS

Den av foreldrene som barnet bor fast hos har alltid foreldreansvar og har:

- Bestemmelsesrett i spørsmål som gjelder den direkte daglige omsorgen for barnet, som klær, mat, sengetid, innetid for eksempel
- Bestemmer om barnet skal gå i barnehage
- Kan flytte med barnet til et annet sted i landet. (Den som har samvær, har uttalerett)

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN:

- Barnehagen forholder seg til den som barnet bor fast hos i forhold til avgjørelser i hverdagen som for eksempel niste, utstyr, turer
- Det er den som barnet bor fast hos som kan bestemme hvem som skal hente og bringe i barnehagen.
- Dersom hentetiden er innenfor samværstiden kan samværsberettigede hente – ev kan vedkommende bestemme at ny samboer, bestemor for eksempel kan hente.
- Dersom det foreligger en dom eller vedtak fra fylkesmannen som sier at samværsberettigede skal hente barnet i barnehagen til fastsatte tider, må barnehagen likevel kunne utlevere barnet selv om den barnet bor fast hos gir en annen beskjed. Dette forutsetter at dommen eller vedtaket dokumenteres overfor barnehagen.
- Barnehagen kan ikke pålegges å oppfylle ev samværsavtale når avtale om samvær ikke er innenfor hentetid. Det er foreldrene som er forpliktet til å oppfylle avtalen. Samværsberettigede kan ikke utøve samvær i barnehagen dersom dette ikke er avtalt med barnehagen eller foreldereren.

DELT FAST BOSTED:

Dette vil si at barnet bor like mye hos begge foreldre.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN:

Ved delt fast bosted må barnehagen forholde seg til begge foreldrene når det gjelder å hente og bringe, praktiske avtaler i forhold til klær, turer, samtaler og så videre.

SAMVÆRSRETT

HVA ER SAMVÆRSRETT?

(Barneloven §43)

Barneloven gir *barn* rett til samvær med begge foreldrene, også når foreldrene ikke bor sammen.

Foreldre kan fritt avtale hva slags samværsordning de ønsker å ha. Den som ikke har hovedomsorgen for barnet, har samværsrett.

Utgangspunktet er at samværet skal skje ut fra hva som vil være best for barnet. Begge foreldre har ansvar for at samværsretten blir oppfylt.

KONSEKVENSER FOR BARNEHAGEN:

Det er foreldrene som har ansvar for at samværsretten blir oppfylt – herunder organisere samværsretten. Samværsretten kan ha konsekvenser for barnehagen dersom det er avtalt at den som har samvær skal hente i barnehagen. I slike tilfeller bør barnehagen ha skriftlig dokumentasjon fra foreldrene.

Barnehagen har ikke anledning til å holde barnet tilbake dersom den ene forelder henter barnet utenom fastsatt samværstid. Barnehagen kan heller ikke pålegges å informere den andre forelder dersom den annen forelder «tar seg til rette» på tvers av samværsavtalen.

HENVENDELSE FRA ADVOKATER.

Erfaringene er at mange advokater henvender seg per telefon til barnehagen for å få opplysninger i forbindelse med barnefordelingssaker. Det er viktig at barnehagen gir dem beskjed om at de må sende en skriftlig henvendelse. Det bør ikke gis opplysninger per telefon – heller ikke til advokat.

Dersom ansatte i barnehagen blir stevnet som vitne i en barnefordelingssak, er de ikke pliktige til å gi vurderinger, men bare fakta.

Kilder:

Barneloven

www.bfd.dep.no

Barneombudet

www.kd.dep.no